

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ЕКОНОМІКО–ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра обліку і фінансів**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА**

*для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»*

**ОДЕСА
2022**

УДК 336+368:378.2-048.23(072)
М545

Укладачі:

Дем'янчук Марина Афанасіївна
Колесник Ольга Олексіївна
Савастєєва Оксана Миколаївна
Бутенко Вікторія Василівна

Рецензенти:

Ірина Анатоліївна Ломачинська – доктор економічних наук, доцент, заступник декана економіко-правового факультету, професор кафедри економіки та підприємництва Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Євген Іванович Масленніков – доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та інновацій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

*Рекомендовано до друку Вченою Радою економіко-правового факультету,
ОНУ імені І.І. Мечникова*

Протокол № 2 від «5» вересня 2022 р.

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи магістра
М545 для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» [Електронний ресурс] / укладачі М. А. Дем'янчук, О. О. Колесник, О. М. Савастєєва, В. В. Бутенко. – Одеса, 2022. – 50 с.

У методичних вказівках наведено основні положення з організації виконання кваліфікаційної роботи магістра, вимог до структури, її обсягу та оформлення, рекомендації щодо підготовки до захисту та порядку захисту роботи, а також відповідні приклади. Методичні вказівки призначені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Основна мета рекомендацій – надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти в організації науково-дослідницької діяльності та забезпечити єдині критерії оформлення кваліфікаційної роботи магістра.

УДК 336+368:378.2-048.23(072)

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Мета і завдання кваліфікаційної роботи магістра.....	7
2. Організація виконання кваліфікаційної роботи магістра.....	10
3. Загальні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістра.....	13
4. Вимоги до структури й обсягу кваліфікаційної роботи магістра.....	17
5. Вимоги до вступу кваліфікаційної роботи магістра.....	22
6. Вимоги до графічної частини кваліфікаційної роботи магістра.....	26
7. Рекомендації щодо підготовки доповіді до захисту кваліфікаційної роботи магістра.....	22
8. Вказівки про порядок захисту кваліфікаційної роботи магістра.....	30
Додатки	
Додаток А Форма заяви на закріплення теми кваліфікаційної роботи магістра та затвердження її керівника	37
Додаток Б Зразок оформлення завдання на кваліфікаційну роботу магістра.....	38
Додаток В Зразок відгуку наукового керівника.....	40
Додаток Г Зразок відгуку рецензента.....	41
Додаток Д Зразок Подання Голові атестаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи	42
Додаток Ж Приклади оформлення списку використаних джерел....	44
Додаток К Зразок оформлення титульної сторінки кваліфікаційної роботи магістра.....	47
Додаток Л Зразок оформлення змісту.....	48
Додаток М Окремі джерела академічної та статистичної інформації.....	49

ВСТУП

Відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України №866 від 20.06.2019 року) завершальним етапом навчання у закладі вищої освіти та формою атестації здобувачів вищої освіти є виконання і захист кваліфікаційної роботи магістра у формі публічного захисту.

Кваліфікаційна робота магістра – самостійна науково-дослідницька робота, в якій відображені результати теоретичної та практичної підготовки магістрів в рамках освітньо-професійної програми за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Вона має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. **Основне завдання автора** кваліфікаційної роботи магістра – це демонстрація рівня власної наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

Методичні вказівки визначають основні положення з організації виконання кваліфікаційної роботи магістра, вимог до структури, її обсягу та оформлення, рекомендації щодо підготовки до захисту та порядку захисту роботи.

Процес написання кваліфікаційної роботи магістра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти елементів наступних **компетентностей**:

Загальні компетентності:

- ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 03. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 04. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 06. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 07. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 08. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Додаткові компетентності:

СК 10.Здатність аналізувати та оцінювати фінансові ризики у міжнародному бізнесі та глобальному бізнес-середовищі.

СК 11.Здатність прогнозувати тенденції розвитку глобальних фінансових ринків з урахуванням кон'юнктурних змін

СК 12. Здатність застосовувати методологію крос-культурного аналізу та крос-культурного менеджменту у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати:

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР05. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.

ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

Додаткові програмні результати:

ПР 14. Використовувати сучасні інноваційні фінансові інструменти (форварди, ф'ючерси, опціони, свопи, їх гібридні та синтетичні комбінації) з метою запобігання та мінімізації ризиків у глобальному фінансовому середовищі.

ПР 15. Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності міжнародних корпорацій з метою виявлення їх ризиків та можливих негативних наслідків світового фінансового середовища;

ПР 16. Інтерпретувати результати проведених досліджень, вміти їх презентувати, знаходити засоби розв'язання проблем і прогнозувати майбутні наслідки фінансових та інвестиційних рішень;

ПР17. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний, фундаментальний і технічний аналіз, критично оцінювати наслідки продюгованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку світового ринку

Дотримання основних моральних і правових норм академічної поведінки регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (затвердженого рішенням Вченої ради ОНУ імені І.І. Мечникова від 26.05.2020 року, протокол №7, <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>).

Процедуру проведення перевірки академічних та наукових текстів здобувачів вищої освіти на наявність запозичень регламентовано Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі ОНУ імені І.І. Мечникова (затвердженого рішенням Вченої ради ОНУ імені І.І. Мечникова від 29.06.2021 року, протокол №13, http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf).

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Кваліфікаційна робота здобувачів магістерського рівня вищої освіти має бути закінченим дослідженням певного аспекту наукової (науково-технічної, виробничої, науково-методичної або навчально-методичної) проблеми; виконується на основі поглибленого вивчення спеціальної вітчизняної та зарубіжної наукової літератури, передового досвіду з обраної проблеми, а також результатів власних досліджень реального об'єкта з метою вирішення визначених наукових та прикладних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Кваліфікаційна робота як самостійне наукове дослідження кваліфікується як навчально-дослідницька праця, в основу якої

покладено моделювання більш-менш відомих рішень. Її тематика та науковий рівень мають відповідати освітньо-професійній програмі навчання. Виконання зазначеної роботи повинне не стільки вирішувати наукові проблеми (завдання), скільки засвідчити, що її автор здатний належним чином вести науковий пошук, розпізнавати професійні проблеми, знати загальні методи і прийоми їх вирішення.

Кваліфікаційна робота наукового змісту має внутрішню єдність і відображає хід та результати розробки обраної теми. Вона являє собою новий по суті і досить специфічний вид кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота магістра, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки магістра, а з іншого – є самостійним оригінальним науковим дослідженням здобувача вищої освіти, у розробці якого зацікавлені установи, організації або підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розв’язання конкретних практичних завдань відповідно до спеціальності на основі застосування комплексу теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для подальшої самостійної наукової, педагогічної або виробничої діяльності, а також набуття досвіду презентації та публічного захисту результатів власних досліджень. Працюючи над роботою, здобувач має засвоїти навички правильної постановки проблеми та обґрунтування її актуальності, формулювання мети і завдань дослідження, побудови логічного плану та оптимальної структури роботи з літературними джерелами й статистичною інформацією, аналізу та оцінки різних аспектів діяльності організації, обґрунтування власних узагальнень, висновків і пропозицій.

Завданнями кваліфікаційної роботи магістра є:

- вивчення (чи поглиблення) та узагальнення теоретико-методологічних засад з обраного напрямку дослідження;
- обґрунтування актуальності та значущості обраної теми дослідження, огляд літературних джерел з обраної теми;
- вивчення теорії досліджуваних питань;
- характеристика об’єкта дослідження;
- аналіз різних точок зору з дискусійних проблем по темі дослідження та висловлення позиції автора з цих питань;
- виклад закордонного досвіду щодо розв’язання досліджуваних питань теми кваліфікаційної роботи;

- виконання необхідних аналітичних, планових або прогнозних розрахунків;
- проведення всебічної діагностики проблемної ситуації із застосуванням сучасного інструментарію;
- розробка та оцінка альтернативних підходів до розв’язання визначених проблемних питань;
- використання економіко-математичних методів, моделей і комп’ютерних технологій (електронних таблиць, пакетів прикладних програм, графіків, діаграм, виконаних на комп’ютері);
- використання фактичних даних суб’єктів господарювання, статистичних матеріалів, розробка на їх основі таблиць, схем, діаграм тощо;
- обґрунтування запропонованих рішень з використанням ситуаційного аналізу;
- розробка рекомендацій щодо вдосконалення діяльності організації з урахуванням результатів проведених досліджень;
- підготовка доповіді та наочних матеріалів, що передають основний зміст роботи й пропозиції автора.

Повнота й особливості реалізації цих завдань залежать від напрямку дослідження, сфери діяльності організації та її спеціальних особливостей.

Кваліфікаційна робота магістра повинна відповідати таким вимогам:

- містити системний теоретичний аналіз предмета дослідження;
- результати особисто проведених комплексних досліджень та аналіз прикладних проблем відповідно до теми дослідження;
- обґрунтовані реальні пропозиції щодо вдосконалення різних аспектів професійної діяльності відповідно до предмета дослідження;
- бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

Кваліфікаційна робота магістра виконується із використанням даних реальних об’єктів дослідження – підприємств, організацій, установ, компаній будь-якої форми власності та їх об’єднань з фінансів, банківської справи та страхування.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Основними етапами організації виконання кваліфікаційної роботи магістра є:

1. Ознайомлення із напрямом тематики кваліфікаційних робіт магістра.
2. Вибір конкретної теми та її затвердження із одночасним призначенням наукового керівника.
3. Складання і затвердження завдання на кваліфікаційну роботу магістра.
4. Попереднє вивчення літератури, розробка плану кваліфікаційної роботи магістра, індивідуального графіку її виконання та узгодження їх з керівником.
5. Організація проходження виробничої практики.
6. Збір і опрацювання вихідних матеріалів, їх аналіз і синтез.
7. Проведення досліджень, опрацювання та викладення їх результатів у тексті кваліфікаційної роботи магістра.
8. Підготовка й друк наукових статей та/або презентація результатів дослідження на науково-практичних конференціях з теми кваліфікаційної роботи магістра.
9. Оформлення кваліфікаційної роботи магістра.
10. Перевірка роботи на наявність запозичень, попередній захист кваліфікаційної роботи магістра на випусковій кафедрі та допуск її до захисту у Екзаменаційній комісії (ЕК).
11. Підготовка ілюстративно-графічного матеріалу.
12. Рецензування кваліфікаційної роботи магістра.
13. Підготовка до захисту та захист в кваліфікаційної роботи ЕК.

Вибір і затвердження теми кваліфікаційної роботи магістра.

Тематика кваліфікаційних робіт розробляється і щорічно переглядається кафедрою обліку і фінансів та затверджується Вченою радою економіко-правового факультету. Критерієм вибору теми дослідження є її актуальність щодо сучасних тенденцій розвитку науки і практики в сферах фінансів, банківської справи та страхування.

Здобувачам вищої освіти надається право вибору теми роботи з переліку, що рекомендується. Здобувач вищої освіти може запропонувати власний варіант теми, орієнтуючись на майбутнє місце роботи,

дотримуючись при цьому спрямованості досліджуваної спеціальності за узгодженням із керівником кваліфікаційної роботи магістра.

Вибір теми кваліфікаційної роботи магістра здійснюється за заявою здобувача вищої освіти за формою на ім'я завідувача кафедри та узгодженою з науковим керівником роботи (Додаток А). Науковими керівниками призначаються викладачі кафедр економіко-правового факультету, які мають відповідну спеціалізацію та ступінь доктора або кандидата наук.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи магістра зобов'язаний:

- надати допомогу здобувачу вищої освіти у виборі теми дослідження та у розробці індивідуального графіку на весь період виконання кваліфікаційної роботи;

- рекомендувати здобувачу вищої освіти необхідну основну та додаткову літературу, довідкові матеріали, інші джерела з теми дослідження;

- консультувати пошукувача та надати необхідну методологічну допомогу в процесі виконання кваліфікаційної роботи, наукових статей;

- перевіряти виконання окремих частин та роботи загалом, надати письмовий відгук на кваліфікаційної роботи з рекомендацією до захисту (у випадку систематичного порушення індивідуального графіку та неможливості контролювати процес виконання роботи керівник має право не допустити здобувача вищої освіти до захисту або надати негативний відгук);

- консультувати здобувача вищої освіти в процесі підготовки презентації та захисту кваліфікаційної роботи.

Закріплення теми кваліфікаційної роботи магістра, наукового керівника та рецензента оформлюється відповідним Наказом ОНУ імені І.І. Мечникова. Зміна теми кваліфікаційної роботи розглядається за письмовою заявою здобувача вищої освіти та затверджується змінами до основного Наказу після погодження з науковим керівником, випускаючою кафедрою обліку і фінансів, Вченою радою економіко-правового факультету.

Складання і затвердження завдання на кваліфікаційну роботу магістра. На основі попереднього вивчення літератури складається індивідуальний графік виконання кваліфікаційної роботи магістра, який слугує основою для розроблення календарного плану її виконання, що погоджується з керівником роботи. У разі

недодержання здобувачем вищої освіти календарного графіка виконання кваліфікаційної роботи магістра, керівник має право винести на засідання кафедри питання про відрахування здобувача вищої освіти як такого, що не виконує навчальний план. Календарний план є складовою частиною завдання на кваліфікаційну роботу магістра, зразок оформлення якого наведено у додатку Б.

Публікації. Кваліфікаційна робота магістра обов'язково супроводжується науковими публікаціями за результатами проведеного наукового дослідження. Тому необхідним є завчасна підготовка й друк наукових статей та/або презентація результатів дослідження на науково-практичних конференціях з теми кваліфікаційної роботи магістра.

Вимоги до **оформлення кваліфікаційної роботи магістра** викладені в розділах 3-6 цих методичних вказівок.

Для **перевірки роботи на наявність запозичень** відповідно Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі ОНУ імені І.І. Мечникова за 14 діб до захисту кваліфікаційної роботи магістра її електронний варіант надається автором роботи повністю починаючи з титульного аркушу і включно з коментарями, примітками, бібліографією, переліком джерел та всіма додатками до основного тексту, на електронному носію (формати: *.odt, *.ods, *.odp; * .rtf; *.doc; *.docx; *.pdf) до сектору «Моніторингу плагіату» Наукової бібліотеки ОНУ імені І.І. Мечникова (м. Одеса, вул. Преображенська, 24; 2 поверх, каб. 21) разом із заявою щодо самостійності виконання письмової роботи (<http://lib.onu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Dodatok1.pdf>) та заявою (згода на перевірку), підписаною керівником роботи (<http://lib.onu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Dodatok2stud.pdf>). За підготовку файлу роботи, що підлягає перевірці, відповідає автор цієї роботи. За результатами перевірки протягом 72 годин видається звіт подібності (довідка).

До складу завершеної роботи, яка подається до захисту, включаються:

1. Кваліфікаційна робота магістра.
2. Завдання на кваліфікаційну роботу студенту (Додаток Б).
3. Письмовий відгук наукового керівника (зразок представлено у Додатку В).
4. Письмова рецензія (зразок представлено у Додатку Г).
5. Довідку з наукової бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова про рівень унікальності тексту роботи (звіт подібності).

6. Подання Голові атестаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи (Додаток Д).

7. Ксерокопії публікацій з теми кваліфікаційної роботи (титульний аркуш, зворот титульного аркуша, зміст, сторінки самої публікації, остання сторінка видання з його вихідними даними).

8. Підписаний прізвищем здобувача вищої освіти CD-диск із електронною копією кваліфікаційної роботи магістра.

Відгук наукового керівника, рецензія, Завдання на кваліфікаційну роботу студенту, Подання Голові атестаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи, Довідку з наукової бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова про рівень унікальності тексту роботи, ксерокопії публікацій до роботи не підшиваються. На останній сторінці тексту роботи (Висновки) автор ставить підпис.

Рекомендації щодо підготовки доповіді до захисту кваліфікаційної роботи магістра та вказівки про порядок захисту кваліфікаційної роботи магістра представлені у розділах 7-8 цих методичних вказівок.

3. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Кваліфікаційна робота повинна бути надрукована чітко та охайно машинописним способом або з використанням комп'ютерної техніки на одній стороні стандартного аркуша білого паперу (А4, 210 x 297 мм). Робота має бути переплетеною з прошиванням аркушів у твердій обкладинці.

При друкуванні кваліфікаційної роботи дотримуються таких полів: зліва – 30 мм, справа – 15 мм, зверху і знизу – 20 мм.

Гарнітура шрифту – Times New Roman (Суг), кегль – 14 (для таблиць – 12), колір друку – чорний, міжстроковий інтервал – полуторний при друкуванні на комп'ютері й подвійний при друкуванні на друкарській машинці. Щільність тексту повинна бути рівномірною (без розріджень і ущільнень). Кожний абзац тексту починається з червоного рядка на відстані 1,25 мм від лівого краю тексту.

Текст роботи не прийнято перевантажувати маркерами, курсивом, іншими шрифтами; зазвичай він виглядає досить одноманітно.

Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ»,

«ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки). Складові кваліфікаційної роботи магістра «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують.

Розділи позначають порядковими номерами арабськими цифрами (1,2,3). Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами. Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів та висновків до розділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Наприкінці заголовка крапки не ставлять. Якщо заголовок складається з двох речень, то їх розділяють крапкою. Переноси слів у заголовках не дозволяються.

За умови набору на комп'ютері прийнято виділяти структурні частини й заголовки жирним шрифтом. Відстань між заголовками розділу і підрозділу повинна дорівнювати 3-4 інтервалам, що відповідає одному пропущеному рядку при наборі на комп'ютері (3 інтервали) Відстань між заголовками і текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервалам. Виклад тексту кожного розділу, а також вступу і висновків варто починати з нової сторінки.

Посилання в тексті на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «у роботах [1, 3, 5–9]...». Допускається наводити посилання на джерела у виносках, при цьому оформлення посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань із зазначенням номера.

Приклад:

Цитата в тексті: «... у цій системі калькулювання об'єктом витрат є окреме замовлення ... [6, с. 46]».

Відповідний опис у переліку посилань:

6. Голов С. Ф. Управлінський облік. Підручник. Київ : Лібра, 2019. 704 с.

При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери.

Посилання на ілюстрації індивідуального завдання вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «рис. 1.2».

Посилання на формули індивідуального завдання вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад, «... у формулі (2.1)».

На всі таблиці індивідуального завдання повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено: «... в табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись»: «див. табл. 1.3».

Список використаних джерел. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки (наприклад, [24, с. 85]).

До списку використаних джерел включаються публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, законодавчі акти, інформаційні ресурси Інтернету, на які є посилання в роботі. Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у кваліфікаційній роботі магістра необхідно оформлювати з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (приклади оформлення представлено у Додатку Ж). Доцільно приділити увагу актуальності джерел. Доцільно включати публікації наукового керівника і викладачів факультету. Мінімальна кількість джерел – 70.

Бажаним для здобувачів вищої освіти є використання емпіричної бази (практичних матеріалів), що містяться у статистичних збірниках, довідкових виданнях, аналітичних звітах міжнародних та національних науково-дослідницьких організацій, галузевих служб тощо. Ці дані можна знайти у періодичних виданнях, офіційних сайтах міністерств та відомств. Обов'язковим є використання наукової літератури: монографій та наукових праць, що публікуються в періодичних фахових економічних виданнях та у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Додатки оформлюються як продовження кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний додаток друкується з нової сторінки.

З правого боку рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» (але без знаку№) і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток Б». Додатки позначаються великими літерами української абетки, за винятком Г, Є, З, І, Ї, И, Й, О, Ч, Ь.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому куті зазначається «Продовження додатку...». Послідовність розташування додатків визначається порядком появи посилань.

Всі додатки, незалежно від їхнього характеру (звітні форми, розрахунково-аналітичні таблиць, громіздкі ілюстративні схеми, комп'ютерні розрахунки і т.д.), повинні мати заголовок, у якому відображений зміст інформації, що містить той або інший додаток. Заголовок друкується рядком нижче слова «Додаток А» вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Додатки повинні мати загальну з іншою частиною кваліфікаційної роботи наскрізну нумерацію сторінок. Наявні в тексті додатка ілюстрації, таблиці, формули слід нумерувати в межах кожного додатка, наприклад, рис. Г.3 – третій рисунок додатка Г; Таблиця А.2 – друга таблиця додатка А; формула (А.1) – перша формула додатка А. Якщо в роботі як додаток використовується документ, що має самостійне значення і оформлюється відповідно вимогам до документа даного виду, його копію розміщують у звіті без змін в оригіналі. Перед копією документа розміщують лист, на якому посередині друкують слово «ДОДАТОК__» і його найменування (при наявності), у правому верхньому куті сторінки проставляють порядковий номер сторінки. Сторінки копії документа нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію сторінок роботи (не торкаючись власної нумерації сторінок документа).

За необхідності до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи:

- проміжні математичні доведення, формули і розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;

- протоколи і акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту;
- інструкції і методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач на ЕОМ, які розроблені в процесі виконання роботи;
- ілюстрації допоміжного характеру.

При наявності у здобувача вищої освіти інших матеріалів, що характеризують освітню та професійну компетентність випускника, наукову та практичну цінність виконаної ним кваліфікаційної роботи: довідок про впровадження, авторських свідоцтв, актів впровадження і т.д., їх (або їхні копії) теж поміщають у додатки до роботи.

4. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ Й ОБСЯГУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Рекомендований основний обсяг кваліфікаційної роботи магістра не включаючи список використаних джерел, додатки повинен складати 70-80 сторінок. Зміст кваліфікаційної роботи визначається її темою. За структурою кваліфікаційна робота магістра складається з наступних структурних елементів:

1. Титульний аркуш.
2. Перелік умовних позначень.
3. Зміст.
4. Вступ.
5. Основна частина (3 розділи):
  - 5.1. теоретико-методологічний;
  - 5.2. дослідницько-аналітичний;
  - 5.3. проектно-рекомендаційний.
6. Висновки.
7. Список використаних джерел.
8. Додатки.

Зміст розділів і підрозділів має бути взаємопов'язаним, а матеріал – викладеним послідовно і логічно. Перший і другий розділи повинні складатися з трьох підрозділів, третій розділ повинен включати мінімум 2 підрозділи. Орієнтовне розподілення обсягу кваліфікаційної роботи магістра наведено в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Орієнтовне розподілення обсягу кваліфікаційної роботи магістра

Структурні елементи	Кількість сторінок
Титульний аркуш	1
Перелік умовних позначень (за необхідності)	1
Зміст	1
Вступ	2-3
Основна частина:	
Розділ 1 (3 підрозділи + висновки до розділу)	$7 \times 3 + 1 = 22$
Розділ 2 (3 підрозділи + висновки до розділу)	$8 \times 3 + 1 = 25$
Розділ 3 (2-3 підрозділи + висновки до розділу)	$7 \times 3 + 1 = 22$
Висновки	2-3
Список використаних джерел	5-7 (не враховуються)
Додатки	5-7 (не враховуються)
<i>Всього</i>	<i>80</i>

Титульний аркуш кваліфікаційної роботи магістра оформляється за формою, наведеною у додатку К до цих методичних вказівок.

Перелік умовних позначень подається за необхідністю.

Зміст має включати найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та висновків, починаючи зі вступу і закінчуючи списком використаних джерел та додатками. Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки в тексті. Скорочувати заголовки у змісті або наводити їх у іншій редакції порівняно з основним текстом не дозволяється. Зразок оформлення змісту наведено у додатку Л.

Вимоги до **вступу** кваліфікаційної роботи представлені у розділі 5 цих методичних вказівок.

Основна частина кваліфікаційної роботи магістра складається з трьох розділів (теоретичного, аналітико-дослідницького та проектно-рекомендаційного), підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. В кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць. Окремі джерела академічної та статистичної інформації представлені у додатку М.

Загалом у розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень;
- виклад загальної методики і основних методів досліджень;
- експериментальну частину і методику досліджень;

- проведені теоретичні і (або) експериментальні дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів досліджень.

У теоретичному розділі досліджуються концептуальні та теоретичні засади проблеми чи явища що розглядається, відстежуються методичні підходи до аналізу. В огляді літератури дослідник окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, дослідник повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20 % обсягу основної частини кваліфікаційної роботи магістра.

В розділі, як правило, обґрунтовують вибір напрямку досліджень, наводять методи вирішення задач і їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методику проведення досліджень, розкривають методи розрахунків, гіпотези, що розглядають. Висвітлюються сучасні тенденції зовнішнього середовища щодо об'єкту дослідження. Загальний обсяг першого розділу досягає 25-30 % обсягу.

Висновки до розділу повинні містити стисле викладення наукових і практичних результатів.

В аналітико-дослідницькому розділі із використанням первинних документів та даних самостійного авторського дослідження наводяться результати щодо ретроспективи та сучасного стану роботи суб'єкта сфери фінансів, банківської справи та страхування – об'єкту дослідження. Саме в цьому розділі необхідне використання методів динамічного фінансово-економічного аналізу, структурного та системного аналізу, функціонального аналізу та ін. Структуровано та прозоро автор наводить результати і коментарі щодо результатів застосування різноманітних методів дослідження, виявляє пріоритетні проблеми та завдання, що потребують вирішення; процеси, що потребують вдосконалення; можливості, що виникають та формують нове, більш вигідне для роботи фінансової, банківської, страхової системи, установи, інституції, організації тощо. Тобто у цьому розділі здобувач вищої освіти має показати здатність використання на практиці своєї аналітично-контрольної компетенції.

У розділі необхідно всебічно проаналізувати предмет дослідження, який характеризує стан проблеми, що розглядається. Для цього необхідно: дослідити основні вихідні показники діяльності фінансової, банківської, страхової сфери в динаміці щонайменше за

3-5 років та виявити їх тенденції; зробити загальний аналіз предмета дослідження на основі детального аналізу показників. На основі аналізу досліджуваного матеріалу, особистих спостережень у момент практики і критичної оцінки практики фінансової, банківської, страхової діяльності здобувач вищої освіти розкриває дійсне становище і особливо негативні сторони, причини недоліків. Для здійснення поглибленого аналізу стану предмета дослідження необхідно скористатись додатковою інформацією із форм фінансової звітності, довідок та позаоблікової інформації або шляхом факторного аналізу впливу чинників на існуючий рівень показника. Провести аналіз впливу існуючого рівня показника (показників) на фінансовий стан або на окремі показники діяльності досліджуваних підприємств, установ, організацій, де це доцільно.

Розділ має бути максимально насиченим фактичною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми). Слід чітко розмежувати джерела походження використаної при аналізі інформації: що запозичене з літератури, що одержано з документів банку, а які дані здобуті шляхом власних спостережень, експериментів, розрахунків, соціологічних опитувань тощо.

Досить важливим є те, щоб узагальнення теоретичних концепцій та висновки, сформульовані здобувачем вищої освіти на базі вивчення наукової літератури й викладені у першому розділі, були підтверджені конкретним практичним матеріалом у другому розділі. Якщо в роботі використовуються результати моделювання чи досліджень, що запозичені з підручників, наукових досліджень тощо, необхідно зробити відповідні посилання на дані джерела.

Розділ завершується оцінкою одержаних результатів у вигляді висновків до розділу.

В проектно-рекомендаційному розділі з вичерпною повнотою викладають результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми. Загалом, в розділі наводиться ретельний опис запропонованих рекомендацій щодо усунення виявлених в аналітико-дослідницькому розділі проблем та процесів, що потребують вдосконалення.

Рекомендації можуть представляти собою комплекс мір, програми чи план дій. В розділі дослідник повинен давати оцінку повноти вирішення поставлених задач, можливі негативні результати. Бажано навести оцінку економічного ефекту (ефективності).

Пропозиції здобувача вищої освіти щодо науково-практичного вирішення досліджуваної теми повинні відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності, практичної втіленості, мати інноваційний характер вирішення та базуватися на аналізі, проведеному у другому розділі.

Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором. Тобто результати усіх трьох розділів дослідження повинні формувати єдину логічну схему, направлену на досягнення мети дослідження, пов'язаної із його темою.

Висновки є дуже важливою частиною кваліфікаційної роботи магістра, адже вони підводять підсумок усього дослідження й відображають досягнення здобувача вищої освіти. Тому члени ЕК їх ретельно вивчають і враховують при оцінці кваліфікаційної роботи. Текст висновків має підтвердити здатність здобувача вищої освіти успішно реалізувати поставлену мету і завдання.

Саме тут коротко наводяться найбільш важливі теоретичні положення, які містять: формулювання розв'язаної проблеми; оцінку результатів дослідження з точки зору відповідності меті кваліфікаційної роботи магістра та поставленим у вступі завданням; елементи наукової новизни; пропозиції щодо вдосконалення досліджуваного напрямку діяльності організації, які було детально обґрунтовано у розділі 3. У висновках не можуть з'явитися пропозиції, які не розглядалися в кваліфікаційній роботі магістра.

Необхідно зауважити, що висновки й пропозиції повинні бути у всіх розділах кваліфікаційної роботи магістра. Однак, якщо в інших розділах кожен висновок або пропозиція повинні обов'язково супроводжуватися розрахунками, посиланнями на передовий вітчизняний або закордонний досвід, на результати спеціальних досліджень, то в заключній частині кваліфікаційної роботи магістра здобувач вищої освіти стисло формулює результати аналізу й проектування, при необхідності вказуючи, в якому розділі міститься докладна аргументація.

Не допускається, щоб у «Висновках» здобувач вищої освіти розмірковував про питання, які він докладно не досліджував у попередніх розділах. При цьому підсумковий результат, здобутий здобувачем вищої освіти і відображений у висновках, не повинен замінюватися простими висновками, які одержані в кожному розділі, а повинен відображати те нове, суттєве, що є підсумковим

результатом дослідження, яке виноситься на прилюдний захист та оцінку ЕК.

Вимоги до оформлення списку використаних джерел та додатків представлені у попередньому (третьому) розділі цих методичних вказівок.

5. ВИМОГИ ДО ВСТУПУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

У вступі повинна бути обґрунтована актуальність обраної теми, її практичне значення, коротко охарактеризований стан проблеми і мета роботи, визначені об'єкт, предмет, методи й інформаційна база дослідження, надані стислі коментарі змісту розділів роботи. Структурні елементи вступу зазвичай виділяються жирним шрифтом.

Актуальність теми дослідження. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (задачі) обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку об'єкту дослідження зокрема, та загалом, - відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне - сутність проблеми або завдання.

Мета і завдання дослідження. Формулюють мету роботи і задачі, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета дослідження – це те, що має бути досягнуте внаслідок кваліфікаційної роботи магістра. Це той науковий результат, який повинен бути отриманий наприкінці дослідження.

Формулювання мети дослідження зазвичай починається зі слів: *теоретико-методологічний розділ:* узагальнити, вивчити, розкрити, класифікувати, систематизувати, доопрацювати, розвинути тощо; *дослідницько-аналітичний розділ:* дослідити, проаналізувати, оцінити, здійснити моніторинг тощо; *проектно-рекомендаційний розділ:* розробити, обґрунтувати, запропонувати, побудувати, сформулювати тощо.

Сформульована мета дослідження визначає його завдання, які частіше за все виступають як часткові, порівняно самостійні цілі.

Задачі формулюються відповідно до плану кваліфікаційної роботи магістра. Бажано вживати такі ключові слова щодо постановки завдань: дослідити, визначити, з'ясувати, проаналізувати,

оцінити, обґрунтувати, запропонувати, розробити, оптимізувати тощо. Перелік завдань дослідження визначається послідовністю, що зумовлена внутрішньою його логікою. Приклад відповідності назв пунктів та завдань кваліфікаційної роботи магістра висновкам представлено у табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Орієнтовне розподілення обсягу кваліфікаційної роботи магістра

Основна частина	Назва пункту кваліфікаційної роботи магістра	Завдання кваліфікаційної роботи магістра	Висновки
1	2	3	4
теоретико-методологічний розділ	1.1. Діджиталізація як інструмент стимулювання економічного зростання країни	визначити сутність процесів діджиталізації як інструменту стимулювання економічного зростання країни	Визначено сутність процесів діджиталізації як інструменту стимулювання економічного зростання країни, яка полягає в.....
	1.2. Діджиталізація фінансового сектору економіки як визначальна передумова його якісного розвитку	дослідити процеси діджиталізації фінансового сектору економіки як визначальної передумови його якісного розвитку	Досліджено процеси діджиталізації фінансового сектору економіки як визначальної передумови його якісного розвитку, що дозволило .....
	1.3. Передумови формування екосистеми FinTech	виявити передумови формування екосистеми FinTech	Виявлено передумови формування екосистеми FinTech, що надало змогу.....
дослідницько-аналітичний розділ	2.1. Дослідження тенденцій розвитку цифрових технологій у фінансовому секторі України	дослідити тенденції розвитку цифрових технологій у фінансовому секторі України	Досліджено тенденції розвитку цифрових технологій у фінансовому секторі України, особливістю яких є.....
	2.2. Розвиток платіжної інфраструктури України – тренд фінансового сектору економіки	здійснити моніторинг розвитку платіжної інфраструктури України як основного тренду	Здійснено моніторинг розвитку платіжної інфраструктури України як основного тренду фінансового сектору економіки, що

		фінансового сектору економіки	охоплює.....
	2.3. Переваги та недоліки діджиталізації фінансового сектору економіки України	з'ясувати переваги та недоліки діджиталізації фінансового сектору економіки України	З'ясовано переваги та недоліки діджиталізації фінансового сектору економіки України, що дозволяє визначити .....

Закінчення табл. 5.1

1	2	3	4
проектно-рекомендаційний розділ	3.1. Шляхи визначення і мінімізації проблем цифрових трансформацій фінансового сектору економіки України	виокремити шляхи визначення і мінімізації проблем цифрових трансформацій фінансового сектору економіки України	Виокремлено шляхи визначення і мінімізації проблем цифрових трансформацій фінансового сектору економіки України, які базуються.....
	3.2. Перспективи розвитку ринку електронних грошей в умовах діджиталізації фінансового сектору економіки	сформувати основні аспекти перспективного розвитку ринку електронних грошей в умовах діджиталізації фінансового сектору економіки	Сформовано основні аспекти перспективного розвитку ринку електронних грошей в умовах діджиталізації фінансового сектору економіки, які передбачають.....
	3.3. Використання хмарних технологій та штучного інтелекту як інструменту реалізації концепції забезпечення розвитку фінансового сектору України	обґрунтувати ефективність використання хмарних технологій та штучного інтелекту як інструменту реалізації концепції забезпечення розвитку фінансового сектору України	Обґрунтовано ефективність використання хмарних технологій та штучного інтелекту як інструменту реалізації концепції забезпечення розвитку фінансового сектору України, що, враховує.....

Джерело: сформовано авторами.

Об'єкт і предмет дослідження. *Об'єкт дослідження* – це явище (предмет або процес), яке є причиною проблемної ситуації внаслідок

чого обирається для вивчення. Це та частина практики або наукового знання (якщо дослідження теоретичне), з якою магістрант має справу. Об'єкт завжди повинен знаходитися в галузі даної науки або процесу і не виходити за їх межі.

Предмет дослідження – це особлива проблема, окремі сторони об'єкту, його властивості і особливості, які повинні бути досліджені в роботі, не виходячи за межі досліджуваного об'єкту. Один і той же об'єкт може служити предметом різних досліджень.

При формулюванні предмета дослідження потрібно знати, що він повинен співпадати з його темою або звучанням бути дуже близький до неї.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне й часткове. Предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи магістра, назва якої вказується на титульній сторінці.

Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів. Такими методами, наприклад, можуть бути логічні та емпіричні методи пізнання економічних механізмів, форм управління, методи порівняльного, факторного, проблемно-ситуаційного, статистичного, техніко-економічного аналізу, прогнозування економічних процесів та інші.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження повинні бути наукові публікації та монографічні видання вітчизняних і закордонних вчених, нормативно-законодавчі акти України та інших країн, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, агентств, дані звітності фінансових, банківських, страхових установ, офіційних статистичних збірників тощо.

Апробація результатів. Наводиться інформація про публікацію результатів наукових досліджень здобувачів вищої освіти у межах виконання кваліфікаційної роботи магістра. Вказується, якщо на наукових з'їздах, семінарах або конференціях здобувачем вищої освіти були оприлюднені результати дослідження, що увійшли до кваліфікаційної роботи магістра. Публікації. їх вказують, якщо за темою кваліфікаційної роботи магістра здобувачем вищої освіти

опубліковано статті у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріали чи тези конференцій.

Структура кваліфікаційної роботи містить опис структури та обсяг дослідження.

У роботах практичного спрямування зазначають **практичну цінність** одержаних результатів, тобто інформацію про те, яке значення буде мати дане дослідження.

6. ВИМОГИ ДО ГРАФІЧНОЇ ЧАСТИНИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Ілюстрації (креслення, схеми, графіки, карти, рисунки, фотографії) і таблиці необхідно подавати в індивідуальному завданні безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у індивідуальному завданні.

Наприклад:

Переваги використання фінансовими установами хмарних технологій наведено на рис. 1.1. [41, с. 56 – 58]

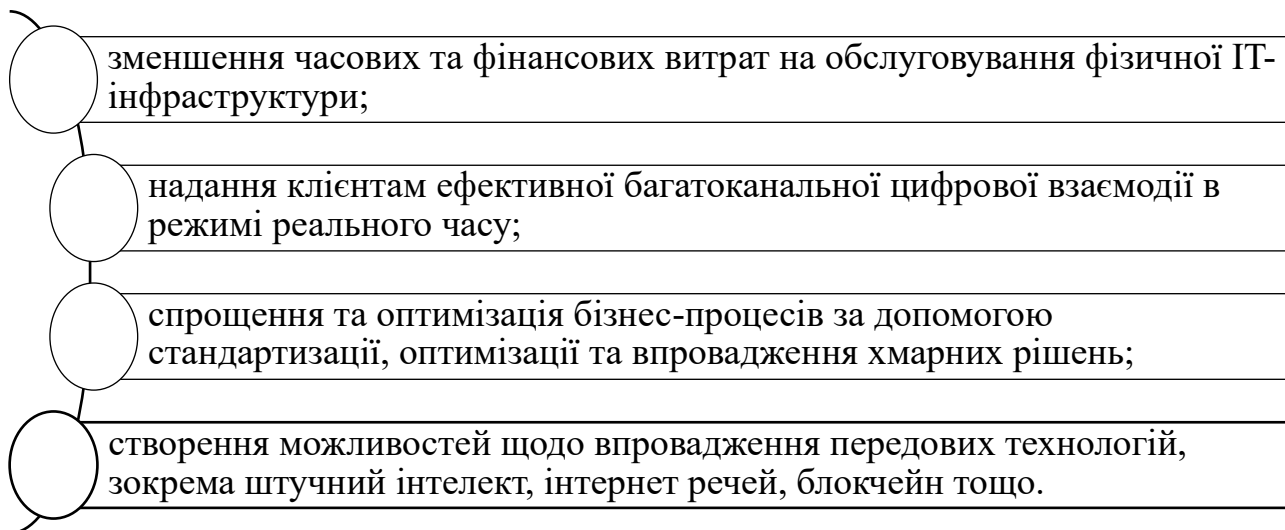

Рис. 1.1. Переваги використання фінансовими установами хмарних технологій

Джерело: складено автором.

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті.

Якщо таблиця запозичена, то в кінці таблиці необхідно записати «Запозичено з ...». це і надати посилання на першоджерело У випадку, коли таблиця побудована на основі даних, розрахованих автором, тоді в кінці таблиці необхідно записати: «Розраховано автором на основі даних...» і вказати статистичні органи або організацію, яка звітує.

Наприклад:

Рейтинг країн з найбільш розвинутими цифровими економіками 2020 року представлено у табл. 1.2 [55].

Таблиця 1.2

Рейтинг країн з найбільш розвинутими
цифровими економіками 2020 року

Країни	1 Підключення	2 Людський капітал	3 Використання Інтернету	4 Інтеграція цифрових технологій	5 Цифрові державні послуги
Фінляндія	14,79	19,61	11,45	13,41	13,05
Швеція	16,09	17,93	11,39	12,43	11,90
Данія	16,46	15,32	11,27	13,03	13,07
Нідерланди	15,08	16,04	11,28	13,15	12,14
Мальта	14,68	15,44	9,89	10,98	11,72
Ірландія	11,42	14,10	9,31	14,86	12,09
Естонія	12,96	16,66	9,81	8,23	13,40

Джерело: складено автором на основі даних [9].

Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів. Перед переліком ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи – дефіс (перший рівень деталізації). Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації).

Наприклад:

Кількісні методи прогнозування в бюджетуванні:

1) прогнозування на основі даних минулих періодів:

- інтуїтивний підхід;
- експонентне згладжування;
- аналіз трендів;

2) причинно-наслідкове прогнозування:

- проста регресія;
- множинна регресія;
- економетричне моделювання.

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули і рівняння (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку. Номер формули зазначають на рівні формули у круглих дужках у крайньому правому положенні, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу). Посилання на формули надають порядковим номером формули в дужках, наприклад: «...у формулі (2.1)». Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів формули наводять під нею в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки. Кожна формула відокремлюється від тексту одним вільним рядком.

Наприклад:

Коефіцієнт миттєвої ліквідності характеризує швидкість погашення короткострокових зобов'язань високоліквідними активами та розраховується за формулою 2.1.

$$КЛ_{\text{м}} = \frac{A_{\text{в}}}{З_{\text{п}}}, \quad (2.1)$$

де $КЛ_{\text{м}}$ – коефіцієнт миттєвої ліквідності;

$A_{\text{в}}$ – високоліквідні активи, до яких належать грошові кошти, їх еквіваленти і поточні фінансові інвестиції;

$З_{\text{п}}$ – поточні (короткострокові) зобов'язання, що складаються з короткострокових кредитів та розрахунків із кредиторами;

7. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДОПОВІДІ ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Доповідь під час захисту кваліфікаційної роботи магістра має бути змістовною і містити головні результати дослідження.

Схема доповіді по захисту кваліфікаційної роботи магістра, що розрахована на 10-15 хвилин:

1. Доповідь починається із звернення «Шановний Голово та члени Екзаменаційної комісії! Вашій увазі пропонується доповідь за результатами кваліфікаційної роботи на тему .....».

2. Постановка проблеми: вступ й теорія (2-3 хвилини):

– у 2-3 реченнях надається характеристика актуальності теми. Формулюється практична потреба, що обґрунтовує необхідність дослідження;

– стисло вказати на існуючі дослідження з обраної тематики.

3. Методична частина (1-2 хвилини):

– вказати основну мету роботи й розділити цю мету на завдання;

– висвітлити предмет і об'єкт дослідження;

– сформулювати припущення (гіпотезу) про те, як можна вирішити поставлену вище проблему;

– перелічити методи й методики, використовувані в роботі і розповісти про етапи проведеного дослідження (де, коли, при яких обставинах, на якому матеріалі й т.п. проводилася робота).

4. Результати (5-7 хвилин): «У процесі вирішення поставлених завдань отримані наступні результати:....» коротко в тезовій формі розповісти про найбільш важливі результати дослідження. Один з найцікавіших результатів можна розглянути докладніше як приклад з використанням наочних матеріалів. Розповісти про форму подання отриманих результатів (зведені таблиці, графіки, схеми й т.п.). Якщо використовувалися особливі методи аналізу даних (наприклад, економіко-математичний аналіз), вказати на принципи й критерії даного аналізу.

5. Висновок (2-3 хвилини): «Спираючись на проведені дослідження, були зроблені наступні пропозиції:....» оцінити значимість роботи, указавши де й ким можуть використовуватися отримані результати. Висунути припущення про напрямки й перспективність подальших досліджень проблеми.

6. Завершується доповідь словами: «Доповідь закінчена, дякуємо за увагу».

Структура слайдів:

- 1) титульний аркуш, на якому зазначається тема роботи, автор та науковий керівник (1 слайд);
  - 2) мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження (2 слайди);
  - 3) основні результати дослідження (10-12 слайдів);
  - 4) список публікацій за результатами проведеного в кваліфікаційній роботі магістра (1 слайд).
- Рекомендовано пронумерувати слайди та ілюстративний (демонстраційний) матеріал.

8. ВКАЗІВКИ ПРО ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Захист кваліфікаційної роботи магістра передбачає наступні етапи:

- попередній захист роботи на випусковій кафедрі обліку і фінансів та допуск її до захисту на ЕК;
- зовнішнє рецензування кваліфікаційної роботи магістра;
- захист кваліфікаційної роботи магістра на засіданні ЕК.

Попередній захист кваліфікаційної роботи магістра здійснюється після надання Експертною комісією зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» висновку про оцінку відповідності кваліфікаційної роботи усім критеріям та готовності її до захисту до моменту попереднього захисту роботи. Експертна комісія зі спеціальності обирається та призначається щорічно деканом факультету із професорсько-викладацького складу факультету відповідно до Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

До захисту в ЕК допускаються кваліфікаційні роботи магістра, теми яких затверджені наказом ректора, а структура, зміст та якість викладення матеріалу та оформлення відповідають вимогам цих методичних рекомендацій кафедри і Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/exa>

[m-komiss.pdf](#)), що підтверджено підписами наукового керівника і консультантів роботи та наявністю відгуку керівника.

Попередній захист здійснюється у тому ж порядку, який визначено при захисті на засіданні ЕК. При позитивних результатах попереднього захисту, кваліфікаційної роботи магістра представляється на підпис завідувачу кафедри.

Допуск до захисту кваліфікаційної роботи магістра у ЕК здійснюється завідувачем кафедри, що підтверджується візою завідувача кафедри на завданні в пояснювальній записці. Робота, в якій виявлені принципові недоліки у прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, суттєві відхилення від вимог державних стандартів, до захисту в ЕК не допускаються.

Перелік документів, які представляються здобувачем вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи магістра зазначено у 2 розділі (стор. 10) цих методичних вказівок.

Рецензування кваліфікаційної роботи магістра. Рецензентами кваліфікаційної роботи магістра призначаються співробітники інших кафедр, факультетів або інших установ, які мають наукову ступень кандидата або доктора наук. Орієнтований перелік складових кваліфікаційної роботи магістра, за якими проводиться її оцінка, зокрема оформлення роботи, структура та логічність побудови роботи, фактичний матеріал, використання сучасних інструментів аналізу, розрахунки та рекомендації, використання літератури, повнота та деталізація роботи, представлений у додатку Г. Підпис рецензента, призначеного з інших установ, засвідчується печаткою відповідним образом.

Послідовність захисту кваліфікаційної роботи магістра:

1. Оголошення секретарем ЕК прізвища, імені та по-батькові здобувача вищої освіти, теми його кваліфікаційної роботи магістра.
2. Доповідь здобувача вищої освіти (10 – 15 хвилин) з використанням ілюстративного матеріалу.
3. Відповіді на запитання членів комісії (до 10 хвилин).
4. Оголошення секретарем ЕК відгуку наукового керівника та рецензії на кваліфікаційну роботу магістра.
5. Відповіді здобувача вищої освіти на зауваження наукового керівника роботи, консультанта роботи та рецензента (до 2-3 хвилин).
6. Оголошення голови ЕК про закінчення захисту.

Відповідно до узвичаєної процедури члени ЕК і присутні на захисті задають питання здобувачу вищої освіти з метою визначення

рівня його спеціальної підготовки та ерудиції. Після закінчення захистів та обговорення ЕК оголошуються результати захисту. Оцінка, яка за результатами захисту кваліфікаційної роботи магістра виставлена ЕК, оскарженню не підлягає. Повторний захист роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

При оцінці кваліфікаційної роботи виходять з того, що магістр повинен вміти:

- формулювати мету і завдання дослідження;
- скласти план дослідження;
- вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- використовувати сучасні методи наукового дослідження, модифікувати наявні та розробляти нові методи, виходячи із завдань конкретного дослідження;
- обробляти отримані дані, аналізувати і синтезувати їх на базі відомих літературних джерел;
- оформляти результати досліджень відповідно до сучасних вимог у вигляді звітів, рефератів, статей.

Здобувачі вищої освіти, які не представили до розгляду магістерську роботу у терміни, передбачені регламентом, або підготували, але не одержали допуск до захисту, а також ті, що одержали під час захисту незадовільні оцінки, відраховуються з ЗВО та одержують довідку про навчання в ОНУ імені І.І. Мечникова з правом повторного захисту роботи на наступний рік.

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи магістра визнається незадовільним, комісія встановлює, чи може здобувач вищої освіти подати на повторний захист ту ж роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену кафедрою.

Результати захисту кваліфікаційних робіт магістра оцінюються за 100-бальною, національною та шкалою ЄКТС. Оцінки кваліфікаційної роботи магістра виставляє кожен член комісії; підсумкова (усереднена) оцінка, внаслідок всебічного обговорення, виставляється головою Екзаменаційної комісії. При визначенні оцінки кваліфікаційної роботи магістра береться до уваги рівень теоретичної, практичної та наукової підготовки здобувача.

Рішення Екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при складанні екзаменів або захисті кваліфікаційної роботи магістра, а також про присвоєння здобувачам кваліфікації та видачу дипломів (звичайного зразка чи з відзнакою) приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови ЕК є вирішальним.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи магістра. За результатами публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра ЕК більшістю голосів приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи (враховуючи відгук наукового керівника, рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання).

Критерії оцінки відображають вимоги до здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» зафіксовані у Стандарті вищої освіти. Під час оцінювання кваліфікаційної роботи магістра члени екзаменаційної комісії особливу увагу звертають на її зміст, якість оформлення та безпосередньо процес захисту.

Автор кваліфікаційної роботи магістра має продемонструвати вміння: логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати статистичні, математичні та інші методи, проводити власні дослідження; володіння навичками узагальнення, формулювання висновків; працювати з інформаційними джерелами; ініціювати та обґрунтовувати інноваційні підходи до вирішення задачі, що досліджується.

Оцінка кваліфікаційної роботи здійснюється згідно з наступними критеріями:

- відповідність змісту роботи темі;
- повнота, комплексність висвітлення проблеми;
- наявність взаємозв'язку між параграфами, розділами;
- логічність структури роботи;
- наявність аналітичних досліджень;
- самостійність;
- поєднання теорії та практики;
- аргументованість висновків;
- наявність емпіричних розрахунків на основі сучасних статистичних даних;

- своєчасність виконання графіку написання кваліфікаційної роботи;
- відповідність вимогам з оформлення роботи;
- якість доповіді і відповідей на запитання комісії.
- науковість стилю викладання, відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- правильне оформлення роботи відповідно до стандартів.

Результати захисту кваліфікаційної роботи визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» і «незадовільно», а також за системою:

Відмінно (90-100). Тема кваліфікаційної роботи розкрита творчо, здійснено емпіричне обґрунтування взаємозв'язків об'єкта дослідження, надані рекомендації щодо вирішення окремих проблем практичної ситуації. Робота виконана самостійно, були враховані всі зауваження і побажання наукового керівника. Графік написання роботи дотримано. Проведено аналіз емпіричного матеріалу за допомогою статистичних методів, методів математичного моделювання економічних процесів. Доповідь здобувача вищої освіти і відповіді на запитання при прилюдному захисті були логічними, послідовним та аргументованими. Оформлення роботи виконано з урахуванням всіх вимог.

Добре (74-89). Тема розкрита достатньо повно, розділи логічно пов'язані, висновки аргументовано та підкріплено емпіричним матеріалом, аналізом фактичного, статичного матеріалу. Проте є певні недоліки, аргументи є поверховими або базуються на застарілих даних, автор мало використовує першоджерела. Відповіді на запитання членів комісії є в основному правильними. Робота у більшості відповідає вимогам.

Задовільно (60-73). Тема роботи в основному розкрита, проте мають недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, зроблені висновки не відповідають поставленим завданням. В аналітичній частині є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів не завжди обґрунтований, пропозиції та рекомендації обґрунтовані непереконливо. Відповіді на запитання членів комісії частково правильні або неповні. Робота виконана у неналежний термін без поважних причин. Є зауваження щодо оформлення роботи.

Незадовільно (35-59). Висновки не відповідають меті роботи. Розділи погано пов'язані між собою, предмет дослідження відмінний у різних розділах. Відсутні сучасні джерела наукової та статистичної інформації. Аналіз виконаний поверхово, переважає описовість, запропоновані заходи випадкові і не впливають з аналізу. Існує обґрунтована підозра щодо плагіату у підготовленій роботі. Оформлення роботи з порушенням вимог. Відповіді на запитання комісії неточні або неповні.

ДОДАТКИ

Додаток А

**Форма заяви на закріплення теми кваліфікаційної роботи магістра та
затвердження її керівника**
Завідувачу кафедри обліку і фінансів

Обов'язково вказати:

Форма навчання (денна, заочна)

ТЕЛЕФОН: _____

_____
(звання, прізвище, ініціали)
студента (ки) _____ курсу _____
спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа та страхування

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАЯВА

Прошу закріпити за мною для захисту в екзаменаційній комісії тему
дипломної роботи _____

_____
_____
_____

(повна назва теми української та англійською мовами)

«_____» _____ 20____ р.

_____
(підпис дипломника)

Керівником теми прошу затвердити _____

_____
(посада, учене звання, ступінь, прізвище, ім'я, по батькові)

«_____» _____ 20____ р.

_____
(підпис дипломника)

ПОГОДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науковий керівник

Завідувач кафедри

_____
(прізвище, ініціали, підпис)

_____
(прізвище, ініціали, підпис)

Зразок оформлення завдання на кваліфікаційну роботу магістра

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Факультет Економіко-правовий факультет

Кафедра обліку і фінансів

Ступінь вищої освіти другий (магістерський) рівень вищої освіти

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри

О.М. Савастєєва

«___» _____ 20__ року

**ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ**

_____
прізвище, ім'я, по-батькові

1. Тема

роботи

«_____»

керівник роботи: *Прізвище Ім'я По-батькові, науковий ступінь, вчене звання.*

затверджена наказом по університету від «18» листопада 2020 року № 2705-20

2. Строк подання студентом роботи « 29 » листопада 2021 р.

3. Вихідні дані до роботи: _____

_____
_____
_____
_____
_____

4. Зміст розрахунково – пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

_____
_____
_____
_____
_____
_____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

_____
_____
_____
_____
_____
_____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ Консультант	Підпис, дата	
	Завдання видав	Завдання прийняв
1.		
2.		
3.		

7. Дата видачі завдання « 01 » листопада 2020 р.

Керівник _____ Прізвище І.П.
(підпис)

Завдання прийняв до виконання _____ Прізвище І.П.
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи магістра та обґрунтування її актуальності	до 18.10.20	Виконано
2.	Визначені об'єкта, предмета, мети, завдань та методів дослідження	до 28.10.20	Виконано
3.	Складання попереднього плану кваліфікаційної роботи магістра	до 03.11.21	Виконано
4.	Пошук и вибір літератури за темою кваліфікаційної роботи магістра, складання списку використаних джерел	03.11.21 – 14.12.21	Виконано
5.	Аналітичне опрацювання літератури за темою кваліфікаційної роботи магістра	15.12.21 – 29.12.21	Виконано
6.	Написання тексту кваліфікаційної роботи магістра відповідно до її структури	25.11.21 – 14.10.22	Виконано
	6.1. Розділ 1	25.11.21 – 01.03.22	Виконано
	6.2. Розділ 2	02.03.22 – 12.06.22	Виконано
	6.3. Розділ 3	13.06.2 – 14.10.22	Виконано
7.	Написання вступу кваліфікаційної роботи магістра	01.10.22 – 14.10.22	Виконано
8.	Формулювання висновків кваліфікаційної роботи магістра	15.10.22 – 31.10.22	Виконано
9.	Оформлення кінцевого списку використаних джерел та додатків	15.10.22 – 31.10.22	Виконано
10.	Перевірка роботи на наявність запозичень, підготовка графічних чи інших матеріалів до попереднього захисту	01.11.22 – 25.11.22	Виконано
11.	Попередній захист кваліфікаційної роботи магістра	26.11.22	Виконано
12.	Внесення коректив та кінцеве редагування кваліфікаційної роботи магістра	27.11.22 – 04.12.22	Виконано
13.	Реєстрація кваліфікаційної роботи магістра	05.12.22 – 09.12.22	Виконано
14.	Захист кваліфікаційної роботи магістра	20.12.22	Виконано

Студент _____ Прізвище І.П.
(підпис)

Керівник роботи _____ Прізвище І.П.
(підпис)

Зразок відгуку наукового керівника

ВІДГУК

на кваліфікаційну роботу магістра

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за темою: «_____»

виконав(-ла): здобувач вищої освіти _____ курсу денної форми навчання
Економіко-правового факультету

Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Іванов Іван Іванович

прізвище, ім'я, по-батькові

Актуальність роботи: Кваліфікаційної роботи магістра розроблена на актуальну для сучасного розвитку суспільства тему .....

Це тим більш актуально.....

Методична сторона роботи: (логічне розташування матеріалу в роботі, доцільне та вміле використання термінології, вміння робити правильні висновки).

Змістовна сторона роботи: Зміст роботи цілком відповідає поставленому завданню. У роботі розглядається .....

Позитивним є те, що .....

Крім того, в роботі .....

В роботі зроблений ....

Дослідник (ця) проявив знання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, використовував спеціалізовані терміни і сучасні підходи для розкриття сутності теми кваліфікаційної роботи.

Недоліком змістовної сторони кваліфікаційної роботи магістра є те, що ...

Практична сторона роботи: (практичне значення роботи).

Технічна сторона роботи: (відповідність вимогам оформлення кваліфікаційних робіт).

Висновок: (досяжність мети, теоретична та практична значущість, професійна компетентність) і заслугує (оцінка).

Науковий керівник

посада, науковий ступінь, вчене звання _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Зразок відгуку рецензента

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу магістра

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за темою: «_____»

виконав(-ла): здобувач вищої освіти _____ курсу денної форми навчання

Економіко-правового факультету

Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Іванов Іван Іванович

прізвище, ім'я, по-батькові

Оцінка окремих складових кваліфікаційної роботи магістра:1. *Оформлення роботи* – _____

(відповідність оформлення кваліфікаційної роботи магістра встановленим університетом вимогам: кількість сторінок; оформлення титульного листа, рисунків, таблиць, діаграм, посилань, списку літератури тощо)

2. *Структура та логічність побудови роботи* – _____

(відповідність змісту назви теми, наявність та зміст вступу; виділення глав, в кожній по декілька параграфів, наявність та зміст висновків, логіка побудови роботи в цілому та в межах окремих розділів)

3. *Фактичний матеріал* – _____

(наявність фактичного матеріалу, зібраного здобувачем вищої освіти та доцільність його використання. Ступінь новизни статистичного та іншого фактичного матеріалу, що використано в кваліфікаційній роботі магістра)

4. *Використання сучасних інструментів аналізу* – _____

(побудова графіків, діаграм, таблиць, використання статистичних методів аналізу, тощо)

5. *Розрахунки та рекомендації* – _____

(наявність розрахунків, проведених здобувачем вищої освіти, ступінь їх обґрунтованості. Наявність та ступінь обґрунтованості рекомендацій та пропозицій, викладених в роботі та відбиваючих власний погляд здобувача вищої освіти)

6. *Використання літератури* – _____

(масштаби представлення в роботі сучасних досліджень даної проблематики, критичність аналізу публікацій та підходів, представлених в літературі та інших інформаційних джерелах)

7. *Повнота та деталізація* – _____ (ступінь повноти та деталізації при розкритті основних аспектів теми роботи)

Загальний висновок рецензента _____

Загальна оцінка _____

Рецензент

посада (із зазначенням місця роботи),

науковий ступінь, вчене звання _____

печатка _____

Ім'я ПРІЗВИЩЕ _____

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Керівник роботи _____ І.П. Прізвище
«   » _____ 2021 року

Кваліфікаційна робота розглянута. Студент (-ка) Прізвище І.П.
допускається до захисту даної роботи в Екзаменаційній комісії.

_____ Савастєєва О.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

43

Приклади оформлення списку використаних джерел

Таблиця Ж.1. Приклади оформлення списку використаних джерел з урахування ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Вид джерела	Приклад оформлення
1	2
МОНОГРАФІЯ, КНИГА, ПОСІБНИК	
Один автор	Лайко О. І. Трансформація інвестиційної системи України. Одеса: ІПРЕЕД, 2015. 420с.
Два автори	Буркинський Б. В., Лисюк В. М. Стратегія розвитку промислового комплексу регіону (орієнтири, ресурси, обмеження). Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2008. 321 с.
Від трьох до семи авторів	Борисевич Є. Г., Горелкіна С. Б., Жуковська Л. Е. Особливості маркетингу послуг у сфері поштового зв'язку: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2011. 216 с.
Багатотомне видання	Стратегія розвитку машинобудівної галузі України: в 4 т. / ред. вид.: О. О. Пайко, І. П. Кисюк. Донецьк: Юго-Восток, 2001. 500 с.
Окремий том серії	Стратегія розвитку машинобудівної галузі України: в 4 т./ред. вид.: О. О. Пайко, І. П. Кисюк. Донецьк: Папірус, 2001. Т. 2. 300 с.
Частина (розділ) книги	Мартієнко А. І. Теоретичні основи розвитку відносин власності на природні ресурси. <i>Оцінка і прогноз якості земель</i> / за ред. І. П. Кисюк. Київ: Університетська книга, 2014. С. 132–144.
Автор та редактор	Косенко І. С., Опалко А. І. Прикладна економіка / за ред. І. С. Косенка. Київ: Думка, 2008. 256 с.
Редактор (без автора)	Методика дослідної справи в економіці / за ред. Г. В. Кондаренка, К. О. Іковенка. Харків: Основа, 2011. 369 с.
Автор і перекладач	Мартієнко А. І. Теоретичні основи розвитку відносин власності / пер. з англ. В. Н. Перегудова. Київ: Основа, 2014. 503 с.
Видання, відмінне від першого	Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
СТАТТЯ З ПЕРІОДИЧНОГО ВИДАННЯ ТА ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ	
Стаття в журналі	Монастирський Г. Л. Модернізаційна парадигма управління економічним розвитком територіальних спільнот базового рівня. <i>Стратегічні пріоритети</i> . Київ, 2009. №5 (8). С. 10–20.
Стаття в збірнику	Наумов О. Г. Чинники формування інвестиційного клімату. <i>Економічні інновації</i> : науковий збірник. Харків, 2015. Вип. 52. С. 170–177.

1	2
Від трьох до семи авторів	Коваль В. В., Башинська М. І., Лайко О. І., Чехович З. В. Концептуальні засади визначення ефективності інвестиційної діяльності. <i>Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право</i> : науковий журнал. Київ, 2015. № 5-6 (82-83). С. 105–115.
Стаття, що має цифровий ідентифікатор DOI	Стеценко Н. А. Основні підходи до оцінки ефективності виконання бюджетних програм в Україні. <i>Modern Economics</i> . Миколаїв, 2018. № 11. С. 148–153. DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V11(2018)-24 .
Електронний ресурс	Монастирський Г. Л. Модернізаційна парадигма управління економічним розвитком територіальних спільнот базового рівня. <i>Стратегічні пріоритети</i> . Київ, 2009. №5 (8). С. 10–20. URL: http://ejournal.com.ua/2009-4/7.pdf . (дата звернення: 25.10.2020).
Матеріали (тези доповідей) конференції (симпозіуму, з'їзду, семінару)	Волчков О. Є. Управління економічним розвитком підприємств. <i>Стратегічні пріоритети розвитку держави</i> : матеріали міжн. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 28 жовт. 2014 р.). Одеса: Астропринт, 2014. С. 47–49. Волчков О. Є. Управління економічним розвитком підприємств. <i>Стратегічні пріоритети розвитку держави</i> : матеріали міжн. наук.-практ. конф., м. Одеса, 28 жовт. 2014 р. Одеса: Астропринт, 2014. С. 47–49.
Стаття з газети	Їжак О. Вільна головоломка. <i>Дзеркало тижня</i> . 2019. 19 лютого. URL: https://dt.ua . (дата звернення: 25.10.2020). Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i> . Київ, 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.
АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ ТА ДИСЕРТАЦІЙ	
Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата наук	Наумов О. В. Розвиток інвестиційного клімату: автореф. дис. ... канд. економ. наук: 08.00.03. Одеса, 2013. 26 с.
Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук	Волчков О. Є. Стратегічне планування на підприємствах: дис. ... доктора економ. наук: 08.00.04. Одеса, 2011. 426 с.
ЗАКОНОДАВЧІ, НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ ТА СТАНДАРТИ	
Законодавчі та нормативні документи	Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . Київ, 2004. № 9. Ст. 79.

1	2
	Господарський кодекс України: за станом на 16 січня 2003 р. <i>Відомості Верховної Ради України (ВВР)</i>. 2003. С. 192. Демографічний щорічник «Населення України за 2017 рік». / відп. за вип. М. Б. Тімоніна. Київ: Державна служба статистики України. 2018. 138 с. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/11/zb_dy_2017.pdf. (дата звернення : 25.10.2020).
Стандарти	ДСТУ ISO 9001-2001. Системи управління якістю. Вимоги. [Чинний від 2001-06-27]. Київ: Держстандарт України, 2001. 25 с. (Національні стандарти України).

Додаток К

Зразок оформлення титульної сторінки кваліфікаційної роботи магістра

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Економіко-правовий факультет
Кафедра обліку і фінансів

К в а л і ф і к а ц і й н а   р о б о т а   м а г і с т р а

«Тема кваліфікаційної роботи магістра українською мовою»
«Тема кваліфікаційної роботи магістра англійською мовою»

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

Виконав (-ла): студент (-ка) денної форми
навчання спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа та страхування

Прізвище Ім'я По-батькові

Науковий керівник:
науковий ступінь, вчене звання Прізвище І.П.

Рецензент:
науковий ступінь, вчене звання Прізвище І.П.

Рекомендовано до захисту:
протокол засідання кафедри
№ __ від _____ 20__ року

Захищено на засіданні ЕК № 4
протокол № __ від _____ 20__ р.,
Оцінка _____ / _____ / _____

Завідувач кафедри
_____ Савастєєва О.М.

Голова ЕК
_____ Прізвище І.П.

Одеса – 20__

Зразок оформлення змісту

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	9
1.1.Діджиталізація як інструмент стимулювання економічного зростання країни.....	9
1.2.Діджиталізація фінансового сектору економіки як визначальна передумова його якісного розвитку	17
1.3.Переваги та недоліки діджиталізації фінансового сектору економіки України.....	27
Висновки до розділу 1.....	38
РОЗДІЛ 2.АНАЛІЗ ЦИФРОВИХ ТРЕНДІВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	40
2.1.Дослідження розвитку цифрових технологій у фінансовому секторі України.....	40
2.2.Оцінка передумов формування екосистеми FinTech.....	50
2.3.Розвиток платіжної інфраструктури України – тренд фінансового сектору економіки.....	58
Висновки до розділу 2.....	65
РОЗДІЛ 3.ОБҐРУНТУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	67
3.1.Шляхи визначення і мінімізації проблем цифрових трансформацій фінансового сектору економіки України.....	67
3.2.Перспективи розвитку ринку електронних грошей в умовах діджиталізації фінансового сектору економіки.....	73
3.3.Використання хмарних технологій та штучного інтелекту як інструменту реалізації концепції забезпечення розвитку фінансового сектору України.....	77
Висновки до розділу 3.....	82
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	86
ДОДАТКИ.....	93

Окремі джерела академічної та статистичної інформації

1. ScienceDirect. URL : <https://www.sciencedirect.com/>.
2. Web of Science. URL : <https://webofknowledge.com/>.
3. Research Gate. URL : <https://www.researchgate.net/>
4. Scholar Google. URL : <https://scholar.google.com.ua/>
5. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
6. Державна аудиторська служба України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
7. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
8. Державна служба фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/index.php?lang=uk>
9. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua>
10. Міжнародна спілка авіаційних страховиків (International Union of Aerospace Insurers) . URL: <http://www.iuai.org>
11. Міжнародна спілка з морського страхування (International Union of Marine Insurance) . URL: <http://www.iumi.com>
12. Міжнародна спілка страховиків кредитів і інвестицій (International Union of Credit and Investment Insurers - Berne Union) . URL: <http://www.berneunion.org/about-the-berne-union>
13. Міжнародна спілка страховиків технічних ризиків (International Association of Engineering Insurers (IMIA) . URL: <http://www.imia.com>
14. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
15. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
16. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://nfp.gov.ua>
17. Національний банк України. URL: Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>
18. Пенсійний фонд України. URL: Режим доступу : <http://www.pfu.gov.ua>
19. Рахункова палата України. URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»**

Електронне практичне видання

**Укладачі
Дем'янчук Марина Афанасіївна,
Колесник Ольга Олексіївна, Савастєєва Оксана Миколаївна,
Бутенко Вікторія Василівна**

**Системні вимоги:
операційна система сумісна з програмним забезпеченням
для читання файлів формату PDF.
Обсяг даних 0,7 Мб.**

Оригінал-макет виготовлено в авторській редакції

**Кафедра обліку і фінансів
Економіко-правовий факультет
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058**